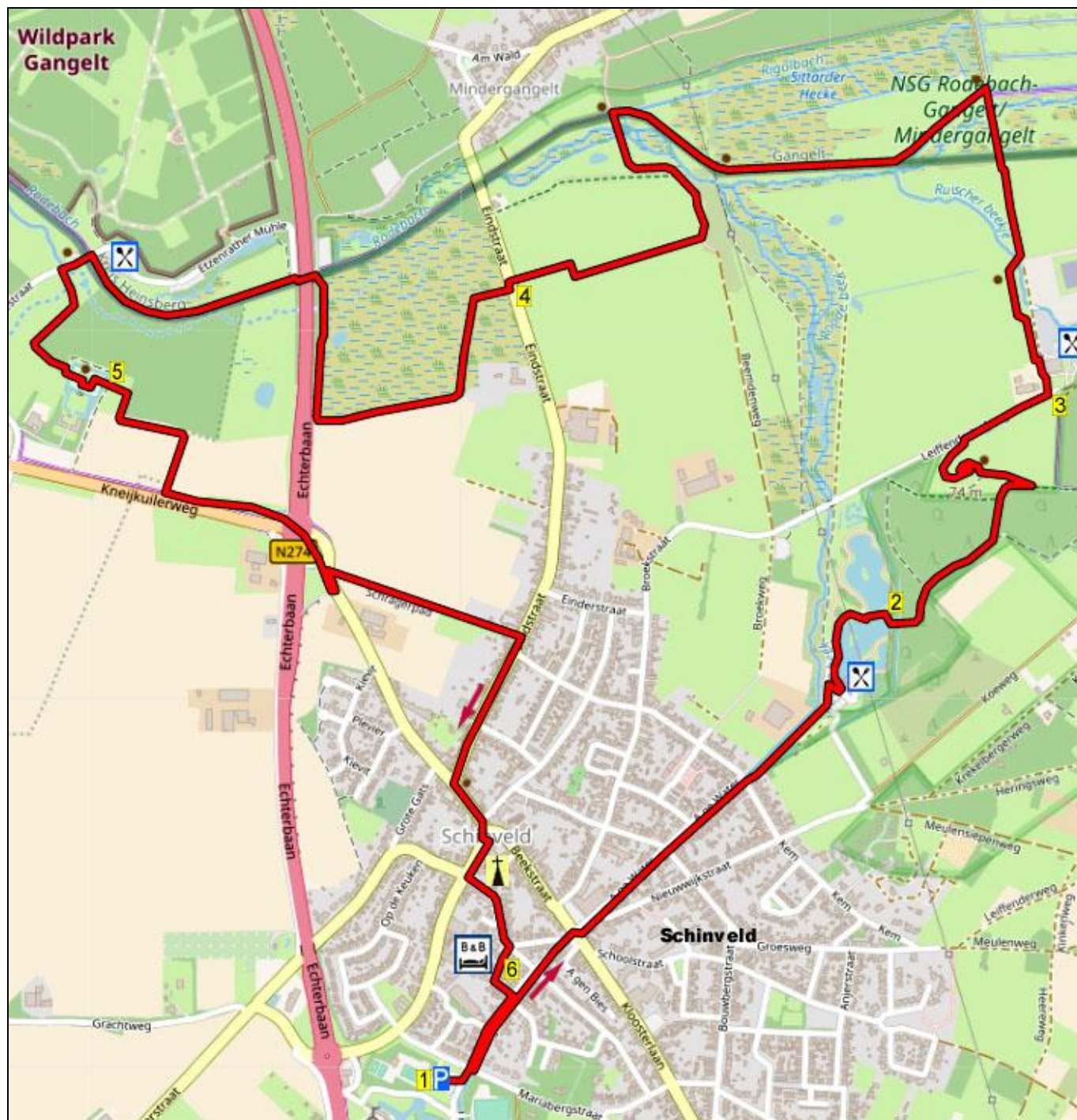

1474. SCHINVELD (kunst- natuurroute) 9,2 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Deze wandeling is echt uit de kunst! In en rond Schinveld staan prachtige kunstwerken opgesteld en tijdens deze gemakkelijke wandeling met leuke horeca onderweg, kunt u alles bekijken. U wandelt eerst door de Putbergstraat waar bij bruggetjes over de Roode Beek diverse kunstwerken staan. U passeert Brasserie Heerlux met prachtig terras aan het water en dan loopt u langs de mooie vijver. Na een stuk bos beklimt u de heuvel met bovenop de bijzondere vijver genaamd het Bovenmeer. U passeert restaurant de Lier met mooi terras en dan loopt u door het natuurgebied van het Ruischer beekje. U loopt even langs de Roode Beek en dan struint u over graspaden naar een vogeluitkijkwand. U volgt de Roode Beek over de grenslijn tot aan de Etzenrather Mühle met leuk terras en via leuk pad komt u in de kasteeltuin van het voormalig kasteel Etzenrade met archeologie. Via hoge fietsbrug met kunstwerk loopt u weer naar Schinveld waar u langs de leuke B&B To-Re-Creatie komt. In de bijlage vindt u meer info over de kunstwerken, die u passeert. Het kunstwerk de Belboom ligt net uit de richting en is niet opgenomen in de route.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
9,24 km	2.10 uur	14 m	15 m

Startpunt: Openbare parkeerplaats, Duikerweg 5, Schinveld.

Startpunt: B&B To-Re-Create, Heidestraat 25, Schinveld (geen parkeergelegenheid). Start bij punt 6.

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

1474. SCHINVELD (kunst- natuurroute) 9,2 km

1. Vanaf de parkeerplaats met uw gezicht naar de woningen loopt u schuin rechts naar de 4-sprong en dan loopt u RD (Putbergstraat) met links de Ro(o)de Beek. Negeer zijwegen en loop RD langs de bruggetjes met mooie kunstwerken.

(De Roode Beek, die tussen 1964 en 2011 overkluisd was, loopt door het centrum van Schinveld. De leuning van de zeven bruggen over het opengelegde water zijn begin 2012 verfraaid met een aantal bronzen beelden, die verwijzen naar culturele aspecten van de voormalige gemeente Onderbanken.

- U passeert achtereenvolgens de kunstwerken *Hond (A)* van Nico zuilen (huisnr. 20/29).

**** - *Thuiskomst Roode Beek (B)* van Suus Elkink (huisnr. 6).

- de twee beeldjes *Mater Dolorosa* en *Nike (C)* van Jos Ramakers (huisnr. 4).

- *Hoej Geet* en *Hoej-comité (D)* van Guido Ancion (huisnr. 2A/13-15).

- de twee sculpturen genaamd *Serenade (E)* van Loe Wouters (huisnr. 24/9).

Na bijna 400 m gaat u in het centrum van Schinveld bij plein/markt verder RD (A ge Water) met links de beek.

(Hier staan links aan de rand van het plein de kunstwerken "Lakens te drogen" (F) van Louis Reijnen en "hoorns" (G) van Twan Lenders).

(Hier de ander kant van het plein (hoek Beekstaar/Pres. Rooseveltstaart staat het kunstwerk t. h. a Joep Rademakers, die op 23-12-2002 op 71 jarig leeftijd is overleden. Deze Limburgse troubadour heeft maar liefst 146 levensliedjes geschreven o.a. de bèste sjòt, doe erme papa en Engel wo mot dat haer? Aardigheidje: Joep was een stotteraar, maar bij het zingen hield het stotteren op).

Negeer zijwegen en u passeert weer bruggetjes met leuke bronzen beeldjes.

- U passeert achtereenvolgens de kunstwerken *Brugdragers (H)* van Suus Elkink-Martens (huisnr. 8-16/bij apotheek).

- *Ode aan de pottenbakkers (I)* van Joyce Oyen (huisnr. 9/2). Voor huisnr. 2 staat rechts een oude waterpomp).

- *Zeemeermin(J)* Marlies Hoens.

- de twee sculpturen *Lammedam* en *Kariba* uit de legende van de Witte Juffer van de Lammerdam (K) van Guido Ancion. (huisnr. 64/51).

Na bijna 500 m gaat u aan de 4-sprong met de Pastoor Greijmansstraat RD door de beukenlaan met links de Roode Beek en u passeert meteen rechts een wegwijk. Aan de 4-sprong voor de grote parkeerplaats gaat u L. Meteen daarna bij de replica van een middeleeuwse pottenbakkersoven (L/zie infobord) gaat u R. Meteen daarna bij infoborden gaat u L door het hek en ga dan meteen voor Brasserie Heerlux L over het asfaltpad met rechts de vijver. (Bij de brasserie is een prachtig terras aan het water). Negeer bij zitbanken zijpaadje links. Aan de 3-sprong gaat u RD over de smalle brug.

2. Aan de T-splitsing gaat u R en na 20 m gaat u L het asfaltpad omhoog en via klaphek verlaat u de visvijvers van H.S.V. de Hering en volgt u RD het asfalt- bospad, dat boven naar links buigt. Na 100 m gaat u aan de 3-sprong R (groen). Aan de volgende 3-sprong, met rechts een weiland waarin een rij eiken staat, gaat u L (groen). Aan de 3-sprong bij wegwijk "Natuurpad" en links gelegen hoge heuvel gaat u RD. Na bijna 100 m gaat u aan de omgekeerde Y-splitsing scherp L via smal grindpad de heuvel omhoog. Bijna boven aan de 4-sprong voor de top van de heuvel gaat u R het smalle grindpad omhoog. Boven op de heuvel voor het Bovenmeer (73,70 N.A.P.), een kunstwerk (M) van Hans van Lunteren, gaat u L en dan komt u bij een zitbank waar u mooi uitzicht heeft.

(Hier heeft u rondom mooi uitzicht over o.a. de Schinveldse Bossen. Hier ziet u ook de kerktoren in de Duitse plaats Gangelt wiens bekendste inwoner Mercator was (topografisch kaarten). Mogelijk ziet u beneden op het grote grasveld grazende Schotse hooglanders (runderen met horens)).

Loop nog 10 m langs de rechts gelegen vijver en ga dan voor volgende zitbank schuin L het pad omlaag. Beneden aan de T-splitsing gaat u R over het smalle pad langs de asfaltweg.

3. Meteen voorbij wit huis (Handelsstal Leiffenderhof/Daelmans) gaat u via veerooster L over het pad.

(Als u wilt pauzeren, loop dan hier RD naar restaurant De Lier met achterterras).

Meteen daarna, waar de asfaltweg naar rechts buigt, gaat u bij Mural/muurschildering (N) van Alex Senna RD over het grindpad richting Gangelt met rechts een hangar.

(Even verder ziet u rechts het vliegveld van de Eerste Limburgse Zweefvlieg Club (1934). Mogelijk ziet u hier hoe zweefvliegtuigen met een lier omhoog getrokken worden).

Na 250 m voorbij twee hoger geplaatste zitbanken, bruggetje, infobordje en veerooster loopt het pad door het Nieuwe en Oude Moeras. Aan het einde van vlonderpad loopt u bij de grensstenen nr. 269 (zijdant) Duitsland binnen. Voorbij volgende vlonderpad/veerooster steekt u RD via brug de Roode Beek over. Meteen daarna aan de 4-sprong gaat u L over de smalle asfaltweg/fietspad met rechts rij wilgen en links water/broekland/Leifender ven.

(Na 250 m, waar de asfaltweg bij zitbank en grenspaal 269 E naar rechts buigt, ziet u rechts een ooievaarsnest op hoge paal).

Na 900 m gaat u aan de 4-sprong bij zitbank L (paars) over de houten brug/vlonder- grindpad.

(Mogelijk komt u hier Schotse Hooglanders (runderen met horens) tegen. Na 250 m, voorbij rij hoge populieren, ziet u rechts de kerk in Schinveld waar u straks langs loopt).

Na de volgende 900 m gaat u meteen voorbij klaphek/veerooster R over het brede graspad dat na 250 m naar rechts en links buigt met rechts het grote weiland/natuurgebied.

4. Na 400 m gaat u aan de asfaltweg/eikenlaan L en meteen daarna gaat u R via draaihekje over het brede graspad dat u geruime tijd RD volgt met links afrastering.

(Voor u ziet u de hoge fietsbrug met kunstwerk Lotusbloem (kubus) waar u straks overheen loopt.

Na 750 m passeert u rechts een vogeluitkijk met zicht op een plas/natgebied).

Na 900 m gaat u voorbij draaihekje en bij stuw L onder het smalle viaduct door. Aan de 3-sprong gaat u bij verbodsbord RD met links de 29 km lange Roode Beek, een zijbeek van de Geleenbeek, die hier de grens vormt tussen Nederland en Duitsland. Na 500 m aan de kruising bij wegwijzer, grenspaal 272 en rechts de Etzenrather Mühle, een mooie pauzeplek met mooi terras, steekt u L via brug de Roode Beek over. Na 50 m gaat u bij infobord L over het grindpad en u steekt even verder de brug over en volg het grindpad, dat voor de bosrand naar rechts buigt. 250 m verder komt u bij infobord via brug in de kasteeltuin van het voormalig kasteel Etzenrade (O), dat voor het eerst in de 13^e eeuw

werd genoemd en dat al voor de 18^e eeuw is afgebroken. Het pad buigt naar rechts.

(Hier ziet u rechts op het grasveld een tafel (kunstwerk) waarop voorwerpen staan, die hier in de tuin zijn gevonden).

Aan de 3-sprong gaat u L.

(Hier ziet u voor u bij brug de prachtige stalen poort (kunstwerk). Achter deze stalen poort en vlak voor de kasteelhoeve stond het motte kasteel Etzenrade.

Aan de 4-sprong bij zitbank gaat u L. Aan de T-splitsing gaat u R de brug over.

5. Aan de 4-sprong gaat u RD over het stalen vlonderpad dat een grindpad wordt.

(Na 250 m, in de bocht naar rechts, heeft u omhoog lopend rechts mooi zicht (afhankelijk van jaargetijde) op de mooi gerestaureerde kasteelhoeve Etzenraderhuuske (1710). Links boven op de brug ziet u het kunstwerk "Lotusbloem").

Boven aan de T-splitsing bij infoborden gaat u L het fietspad omhoog. Aan de 3-sprong gaat u RD het brede tweerichtingen fietspad omhoog en steekt u via de 188 m lange brug de N274 over.

(Boven bij het hoge kunstwerk "Lotusbloem" (P) van Marijke de Goey, heeft u links mooi uitzicht).

Beneden bij zitbank en wegwijzer gaat u scherp L over het trottoir en na 20 m gaat u R over het grind- graspad langs de rij eiken. (Een eindje verder ziet u links de witte kerktoren in Gangelt). Na 400 m gaat u aan de T-splitsing in Schinveld R (Eindstraat). Negeer zijwegen. Na 300 m gaat u aan de T-splitsing voorbij de hoeve (1867/Huis ter Hallen) met de prachtige in- en uitgezwenkte topgevel L (Ter Hallen) omlaag en meteen daarna passeert u rechts de prachtige gevel van de voormalige Stoombierbrouwerij Cambrinus (1869). Negeer zijwegen links en volg de doorgaande weg, die bij het Wilhelminaplein en het mooie huis (nr. 13/eind 18^e eeuw) met het grote muurkruis naar rechts buigt.

(Het kruis is geplaatst t. h. a. een grote brand in het begin van de 19e eeuw).

Let op! Steek voor huisnr. 11 L de doorgaande weg over naar kunstwerk koningsvogelschieten (Q) en ga R. Voorbij de St. Eligiuskerk (1889-1890), waarvan de toren uit circa 1500 dateert en die in 1902 is verhoogd, gaat u bij de voormalige pastorie aan de kruising L (Kerkstraat).

(Hier ligt rechts aan de kruising het heel leuke cadeau-bloemenwinkeltje (ZEN) met snuisterijen).

Negeer doodlopende zijweg rechts. Aan kruising bij muurkruis, dat in 1956 is geplaatst ter vervanging van een kapelletje, gaat u R (Heidestraat). Bij huisnr. 25, een voormalig boerderijtje uit 1779, passeert u de leuke B&B To-Re-Create.

6. Met uw rug naar de B&B gaat u R over de klinkerweg, die meteen naar links buigt.

Aan de ongelijke 4-sprong bij verkeersspiegel gaat u R en loopt u terug naar de parkeerplaats, waar bij de ingang van het tenniscomplex een

bijzonder wegwijk staat. (Degene die de route is gestart bij de B&B gaat hier meteen L (Putbergstraat). Ga dan verder bij **** in punt 1).

Auteur: Jos Wlazlo. Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.

Bijlage info kunstwerken

A: Hond | Nico van Zuilen

Voor Nico van Zuilen zijn boerderijdieren een grote inspiratiebron, maar ook een fraai gevormd stuk hout uit het bos spreekt tot zijn verbeelding. Zijn beelden zijn uitgevoerd in brons, klei, steen en hout. Nico's bijdrage aan de brugbeelden is een hond, die aan de ene kant in de leuning kruipt en er aan de andere weer uitkruipt. Twee halve honden. Zitten ze achter elkaar aan? Spelen ze een spelletje? Vooral kinderen zullen in hun fantasie geprikkeld worden door deze twee beelden. Het idee was dat als het hondje vaak geaaid wordt, het beeld steeds levendiger en mooier zal worden

B: Thuiskomst Roode Beek | Suus Elkink

In het werk van Suus Elkerink staat de mens centraal. Haar etsen, beelden en schilderijen laten alledaagse taferelen zien. Het beeld Thuiskomst Roode Beek schetst hoe de bevolking de weer zichtbaar gemaakte beek verwelkomt.

C: Mater Dolorosa & Nike | Jos Ramakers

Jos Ramakers maakte twee beelden: Mater Dolorosa stelt een zittende vrouw voor met een takkenbos op haar schoot. Treurt ze over de teloorgang van de natuur of koestert ze deze als een soort moedergodin? Nike is een staande vrouw met een boekje en sleep van muntstukken. Zij lijkt de bruid van het kapitaal, dat op niets ontziende wijze de natuur gebruikt en misbruikt. Het heeft alles te maken met het spanningsveld tussen toerisme en de natuur. Beide beelden zijn zodanig geplaatst dat het uiteinde van de brugleuning als een soort aureool achter hun hoofden is te zien

D: Hoej Geet en Bolhoed | Guido Ancion

Beide sculpturen Hoej Geet en Hoej-comité gemaakt door wijlen Guido Ancion uit Bingelrade gaan over een niet meer uit Schinveld weg te denken culturele vereniging: Het Hoej-Comité. HOEJ staat voor: Help Oees Ege Jeugd. Zij organiseren het oplaten van de Geet met gesjtrikt udder op carnavalsdinsdag en de viering van Sint Maarten in november. De zes (nooit meer dan zes!) leden van het comité dragen een zwart kostuum en de kenmerkende grijze bolhoed. Ancion werd altijd geïnspireerd door de mens en zijn drijfveren: De mens staat altijd centraal. Expressief en uitgesproken. Opvallend en nadrukkelijk. Aanwezig. De kijker kan er niet omheen. Hij begon zijn kunstzinnige loopbaan vooral twee - dimensionaal: tekenen, schilderen en grafiek. Onder invloed van zijn levenspartner en kunstenaar Joyce Oyen gaat Guido later ook 'aan de klei'.

E: Serenade | Loe Wouters

De twee sculpturen genaamd Serenade van Loe Wouters zijn een ode aan de vele muzikanten die de gemeente voortbracht. Denk aan Joep Rademakers, Marijke Hendriks, Martin Hurkens en het Clarinet Choir, maar ook de fanfares, harmonieën, koren en orkesten. Op de rok van de zangeres staat: Wo man singt, da laszt euch nieder, böse Menschen haben keine Lieder!, bedoelt als oproep tot verdraagzaamheid. Dankzij instrumentenbouwer Hub van Laar uit Margraten is het mogelijk een deuntje blazen op de tuba of piston, probeer maar eens!

F: kunstwerk Lakens te drogen / Louis Reijnen.

Het bronzen beeld stelt drie lakens voor die staan te drogen. Ze verwijzen naar de Bleek, de plek waar vroeger de was, die in de beek werd gewassen, te bleken en te drogen lag in de zon.

G. Kunstwerk hoorns Twan Lendfers.

De twee bronzen hoorns liggen op een granieten sokkel onder een pergola. Dit beeld is met de hand gemaakt in 1993 en destijds onthuld ter ere van de opening van het verzorgingshuis. Het beeld verwijst naar de muzikale talenten van Schinveld.'

H: Brugdragers | Suus Elkink-Martens

Ter hoogte van de apotheek sieren een viertal brugdragers de uiteinden van de leuning. Deze vier beelden verwijzen naar de mensen die Schinveld hebben gemaakt tot wat het dorp nu is. In het werk van Suus Elkink-Martens staat de mens centraal. Ze is geboren in Helmond, maar woonde twee decennia lang in Schinveld.

I: Ode | Joyce Oyen

Kunstenares Joyce Oyen uit Bingelrade brengt met dit beeld een ode aan de pottenbakkerscultuur van weleer. Het betreft een tweetal potten, op elke leuning één, met daaromheen een afdruk van haar eigen handen. De eerste pottenbakkers vestigden zich in het dal van de Roode Beek ruim voor het jaar 1000 na Christus. Van 1050 tot 1350 was de aardewerkindustrie in deze streek van grote betekenis. Huishoudelijke gebruiksvoorwerpen als kruiken, schalen, kannen en kookpotten worden nog steeds in heel Nederland, en zelfs buiten onze landsgrenzen, gevonden bij opgravingen. Incidenteel worden bijzondere vondsten gedaan zoals een rammelaar of drinkgerei. Vanaf circa 1200 werd de draaischijf gebruikt bij het maken van de vormen uit klei.

J: Zeemeermin | Marlies Hoens

Kunstenares Marlies Hoens meent dat elk water zijn eigen wezen heeft. Kopenhagen heeft de beroemde kleine Zeemeermin, het Rijngebied haar Lorelei en de Rode Beek deze kleine Beeknimfen. Hoens denkt bij een nimf aan een vrolijk schepsel dat half meisje, half vis is en ontwierp deze schattige sculpturen naar dit idee. Tijdens de jarenlange overkluizing leefden de dames ondergronds, maar nu kunnen ze naar hartenlust zonnebaden en trekken zij de aandacht van voorbijgangers.

K: Lammedam & Kariba | Guido Ancion

Beide sculpturen Lammedam en Kariba, gemaakt door wijlen Guido Ancion uit Bingelrade, gaan over de legende van de Witte Juffer van de Lammedam: Een meisje van adel geniet de aandacht van twee mannen. Met een van hen trekt ze in de Leiffartshof, gelegen in de Schinveldse Bossen. Deze hoeve werd in de 17e eeuw verwoest door de Fransen. Waarzegster Kariba voorzag deze rampspoed, waarbij de geliefden om het leven komen tijdens de verwoestende brand. De legende vertelt dat de witte juffer (het meisje van adel) nog steeds bij volle maan rondwaart in het bewuste gebied. De beelden van Ancion geven vorm aan het koppel dat in vlammen opgaat en waarzegster Kariba.

L: replica Oude aardewerk oven in cortentstaal

Vanaf 1050 bevond zich gedurende ruim 3 eeuwen in Schinveld een aardenwerkindustrie van betekenis. Deze pottenbakkersoven is een schaalmodel 1:24 van de ovens die veelvuldig in het gebied stonden. De oorspronkelijke ovens werden gebouwd van leem.

M: Bovenmeer Schinveld/Hans van Leeuwen

Het meer in het grensoverschrijdende natuurpark Roode Beek/Rodebach is uniek in Nederland. Nergens anders ligt er een meer bovenop een berg of heuvel. De uitzichtheuvel is ontstaan uit de grond die is vrijgekomen bij de aanleg van de nieuwe visvijver en het natuurpark. Van Lunteren kreeg de opdracht om het kunstwerk te maken nadat hij was geselecteerd uit 180 inzendingen

N: Mural Alex Senna

Een mural/muurschildering op een van de loodsen van de Eerste Limburgse Zweefvlieg Club (1934) door de Braziliaanse kunstenaar.

O: Etsenrader Huiskens en archeologie tuin.

De gerestaureerde hoeve met een bijzonder verhaal. Achter de hoeve tekenen oude grachten zich af in het landschap. Dit waren ooit de grachten van kasteel Etzenrade. Het voormalig kasteel stond in moerassig gebied en was omgeven door grachten, die in de loop der eeuwen dichtslibden. In 2019 zijn de grachten opnieuw uitgegraven. De grachten omsluiten 2 eilanden met de archeologietuin. De cortentstalen poort verbindt het Etzenrader Huiskens en het eiland als historische plek van het verwoeste kasteel.

P. de Lotusbloem | Marijke de Goey

De lotusbloem bestaat uit in totaal acht stalen kubussen, die hoog boven de brug uittorenen en visualiseert de poortfunctie van de brug. Het grootste kunstobject, bestaande uit meerdere opeengestapelde kubussen, staat in het hart van de rotonde, op het steunpunt van de brug. Dankzij de nauwe samenwerking is de Lotusbloem, ook echt in de brugconstructie geïntegreerd. De bevestiging van de kubussen bevindt zich hierdoor uit het zicht. Fietzers en wandelaars kunnen door de twintig m hoge metalen 'bloemen' hun weg vervolgen. Volgens de ontwerpster 'ervaren zowel fietser als automobilist door de verplaatsing over of langs de brug een visuele verandering van de sculptuur. Dat levert een continue dynamisch, veranderend beeld op'.

Q: Koningsvogelschieten |Sjra Scoffelen

Hier op het Wilhelminaplein, daar waar ooit het oude stadhuis stond, staat sinds 1984 het kunstwerk Koningsvogelschieten. Het gaat hier om de voorstelling van een traditioneel en heel belangrijk Schuttersfeest, waarmee elk nieuw seizoen van een schutterij van start gaat. De teamleden drommen om de schutter heen om hem aan te moedigen. De winnaar mag zich een jaar lang Koning van de vereniging noemen. Schiet je drie keer de vogel af dan ben je levenslang Keizer van de Sjutterie.